

ФОРМУВАННЯ РИНКУ ПОСЛУГ ПО ВІДНОШЕННЮ ДО КІНЦЕВОГО СПОЖИВАЧА В СФЕРІ ЕНЕРГЕТИЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Дзига Ю. Р., Проскурня О.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

В роботі приділяється увага до питання реалізації функцій енергоменеджера як спеціаліста при формуванні послуг по відношенню до кінцевого споживача в сфері енергетичного менеджменту. 23 липня 2018 року набув чинності Закон України «Про енергетичну ефективність будівель», в якому згідно статті 9 цього Закону енергоаудитори та енергоменеджменти повинні пройти професійну сертифікацію в комісіях, творених установами вищої освіти або саморегульовані організації в сфері енергоефективності. В визначенні енергетичного менеджменту варто виділити саме слово «оптимізація», адже енергетичний менеджмент виконує безліч функцій, які всі зводяться саме до оптимізації енергетичних витрат.

Хоча сфера енергетичного менеджменту відносно нова, вона існувала давно, але не у вигляді окремого напрямку. Формування ринку послуг по відношенню до кінцевого споживача – це ринок, де енергоменеджер може реалізувати свої функції з метою реалізації потреб кінцевого споживача. Узагальнюючи цей ринок послуг у сфері енергетичного менеджменту можна виділити два основних напрямки реалізації функцій енергоменеджера як спеціаліста:

1. Через посередника: в основному, це коли енергоменеджер працює на виробництві. Існує навіть ряд виробництв, які не можуть функціонувати без енергоменеджера. В даному випадку енергоменеджер і споживач виступають в ролі одного цілого. Також існують окремі фірми, які займаються енергоменеджментом на тих підприємствах, які не потребують постійних послуг енергоменеджера. Серед переваг цього напрямку зазначимо, що кінцевий споживач переважно однотипний (енергоменеджер постійно працює зі знайомим обладнанням і тому подібне). А також це стабільність праці (в порівнянні з ним, коли енергоменеджер працює у вигляді приватного підприємця). Серед недоліків у мене лежить лише один пункт: це низькі темпи кар'єрного росту.

2. Робота енергоменеджера як приватного підприємця. Основним напрямком роботи є проведення енергетичного аудиту. До переваг можна віднести затребуваність, різноманітність кінцевих споживачів. Як недолік зазначаємо широкий спектр надання послуг, що потребує постійний розвиток та навчання.

Аналізуючи міжнародний досвід формування ринку послуг по відношенню до кінцевого споживача в сфері енергетичного менеджменту і правого регулювання дозволяє зробити висновок про те, що новий закон України «Про енергетичну ефективність будівель» дозволить чітко реалізувати основний перелік функцій та вимог до фахівців в сфері енергетичного менеджменту. Підвищити якість ринку цих послуг можливо за рахунок впровадження стандарту ISO 5001.